

PROF. PHDR. LADISLAV ĎURIČ, DRSC. – ŠESŤDESIATPÄTROČNÝ

Jubilant sa narodil 24. 6. 1928 v Plavých Vozokanoch, v okrese Levice. Po skončení štátnej učiteľskej akadémie v Leviciach (r. 1948) začal pôsobiť ako učiteľ na strednej škole v Tekovských Lužanoch, potom bol dva roky riaditeľom Strednej školy v Kalinčiakove. Roku 1951 ho preložili na Pedagogické gymnázium pre vzdelávanie učiteľov národných škôl do Nitry, kde pôsobil ako učiteľ pedagogiky a psychológie. Toto pôsobenie rozhodlo o jeho ďalšom osude. Roku 1951 sa zapísal na Slovenskú univerzitu do Bratislavy na kombináciu pedagogika - psychológia, ktorú skončil už na novozriadenej Vysoké škole pedagogickej v Bratislave roku 1956 s vyznamenaním. Po skončení bol prijatý na Katedru psychológie Vysoké školy pedagogickej v Bratislave za asistenta k prof. Pardelovi. Od roku 1959, kedy sa Vysoká škola pedagogická zlúčila s Univerzitou Komenského, pôsobil až do roku 1965 na Psychologickom ústave Univerzity Komenského v Bratislave. Roku 1965 sa na jeho návrh zriaďuje pri Filozofickej fakulte UK Katedra pedagogickej psychológie. Za vedúceho tejto katedry menoval rektor nášho jubilanta a v tejto funkcii pôsobil 10 rokov. V roku 1968 zriaďuje Oddelenie školskej psychológie, ktorého vedúcim bol do 1. 6. 1993.

Profesor Ladislav Ďurič, DrSc. získal vedeckú hodnosť kandidáta psychologických vied v roku 1962 na základe monografie **Práceschopnosť žiakov pri dvojsmennom striedavom vyučovaní** (Bratislava, SPN 1960). Vedecko-pedagogickú hodnosť docenta získal v roku 1964 habilitačným spisom **Práceschopnosť žiakov vo vyučovacom procese** (Bratislava, SPN 1965). O titul doktora vied sa uchádzal ďalšou publikáciou, podobne o profesúru v roku 1970, kedy už boli podané oficiálne návrhy, avšak na jeseň 1970 mu zrušili členstvo v KŠC a preto tieto najvyššie vedecké hodnosti mohol získať až po roku 1989.

Profesor Ladislav Ďurič, DrSc. sa vo svojej vedeckovýskumnej činnosti sústredil na štyri základné oblasti:

Po prvé to boli otázky výkonnosti a únavy žiakov a učiteľov vo vyučovacom procese. Z tejto

oblasti napísal 5 samostatných monografií (jedna z nich vyšla v Maďarsku). V tomto smere je medzinárodne uznávaná Ďuričova teória obnovenia síl pri vysvetľovaní podstaty nástupu únavy. Na tieto témy napísal desiatky odborných štúdií, referátov a popularizačných článkov.

Po druhé, ako vedúci Katedry pedagogickej psychológie FFUK sa sústredil na rozpracovanie predmetu a systému pedagogickej a školskej psychológie. Vydal tri základné celoštátne vysokoškolské učebnice: **Úvod do pedagogickej psychológie** (jedna bola vydaná v Prahe). S autor-ským kolektívom zostavil vysokoškolskú učebnicu **Psychológia pre učiteľov**, ktorá vyšla v dvoch vydaniach a bola preložená aj do maďarčiny. Ďalej zoskupil kolektív na vydanie novej vysokoškolskej učebnice **ĎURIČ, L. – KAČÁNI, V. a kol.: Učiteľská psychológia**.

Po tretie – jubilant vydal zborníky (s kolektívom) pod názvom **Psychológia a škola**. Do roku 1990 vyšlo 11 sérií. Tieto práce sú azda najznámejšie učiteľom a poznajú ich aj v zahraničí.

Po štvrté – v ostatných rokoch zriaďuje experimentálnu základnú školu, kde so svojimi spolupracovníkmi a diplomantami a za spolupráce učiteľov skúma problémy a možnosti zámerného rozvíjania tvorivého myslenia žiakov priamo na vyučovacích hodinách. V tejto oblasti napísal 5 monografií a desiatky odborných štúdií.

Vedecká činnosť profesora Ďuriča vrcholí monografiou, ktorú napísal na žiadosť UNESCO, **Essential of Educational Psychology** (UNESCO, Ženeva 1989). Vydanie monografie sa práve pripravuje vo francúzštine a ďalších svetových jazykoch.

Profesor Ďurič je nositeľom viacerých akademických vyznamenaní: Strieborná a Zlatá medaila UK, Zlatá medaila PF v Banskej Bystrici, Bronzová medaila Vysoké školy poľnohospodárskej v Nitre a ďalšie.

V súčasnosti sa profesor Ďurič aktívne zúčastňuje (ako predseda Vedeckej rady FFUK) tvorby **Pedagogickej encyklopédie Slovenska** a podieľa sa na príprave 22 zväzkového **Terminologického a výkladového slovníka**.

Pôsobnosť profesora Ďuriča sa však prejavovala aj mimo akademickej pôdy. Spomedzi mnohých by som spomenul aspoň jeho dlhoročnú aktívnu účasť (od založenia časopisu) v redakčnej rade časopisu *Psychológia a patopsychológia dieťaťa*. Bol jedným z tých, ktorí sa zasadili o vydávanie časopisu v šesťdesiatych rokoch a zostal mu verný doposiaľ. Tak isto by bolo možné spomenúť jeho činnosť v Slovenskej psychologicko-spoločnosti i v odbornom vedení podniku *Psychodiagnostika*, alebo členstvo vo vedeckých radách ústavov, medzi nimi i Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie.

Výpočet aktivít profesora Ďuriča svedčí o tom, že jeho život je naplnený prácou, tvorivosťou, vedeckou drinou a jeho výsledky sa dostávajú do pokladnice poznania nielen Slovenska. Mohol už dávno odísť na zaslúžený odpočinok, on sa však pýta: „Čo by som potom robil?“ Jeho život je zasvätený psychológii, škole, deťom, dorastajúcim odborníkom, je spätý s problémami modernizácie výchovy a vzdelávania – a bez toho nevie žiť. Nenávidí lenivosť a ľarbavosť, pasivitu a hlúposť. Sám je neustále činorodý a svoje slová o tvorivosti uplatňuje v každodennej práci a živote.

Miron Zelina

KONGRES SLOVENSKEJ VEDY '93, V. SEKCIA DUCHOVNÝ ROZVOJ OSOBNOSTI A SPOLOČNOSTI

Odborné rokovanie V. sekcie **Duchovný rozvoj osobnosti a spoločnosti** sa uskutočnilo 19. mája 1993 v Bratislave. Gestormi tejto sekcie boli Július Strinka z Filozofického ústavu SAV a Damián Kováč z Ústavu experimentálnej psychológie SAV. Celkove odznelo 24 referátov.

Rokovanie sekcie otvorili úvodným slovom gestori sekcie - D. Kováč a J. Strinka. Ako prvý odznel blok filozofických referátov. Obsahove boli tieto referáty zamerané na aktuálne témy súčasného obdobia:

- etika vedca (J. Strinka);
- tolerancia ako ľudský fenomén (E. Várossová);
- hodnoty v časovej tiesni (M. Zágoršková);
- demokracia z hľadiska rôznych vzií sveta (J. Pauer);
- potreba filozofie;
- otázky, či minority potrebujú filozofiu (O. Meszáros);
- humanizmus ako základná hodnota v otvorenej spoločnosti (O. Semak);

Po diskusii k prvému bloku referátov s filozofickým zameraním, odznel blok psychologických referátov, tematicky zameraných na rozvoj osobnosti a spoločnosti:

- osobnosť v demokratickej spoločnosti (D. Kováč);
- spoločenské systémy v psychológii ľudských potrieb (V. Kováliková);
- kultúra a spiritualita spoločnosti (E. Komárik); Referát nepredniesol E. Komárik osobne, s nosnými myšlienkami jeho referátu nás oboznámil D. Kováč.
- osobnostný vývin mladej generácie v súčasných spoločenských podmienkach (D. Kopasová);
- ekologické vedomie dorastajúcej generácie v medzinárodnom porovnaní (T. Kováč);
- potreba a možnosti psychologickéj prevencie deviácií v detskom veku (Š. Matula). Jeho referát predniesla v zastúpení E. Smiková.
- otázka potreby psychológie náboženstva ako vedy (M. Stráženec).

Po bohatej diskusii rokovanie pokračovalo blokom sociologických referátov, ktoré boli zamerané na:

- premeny hodnotových orientácií mládeže v etape transformácie slovenskej spoločnosti (L. Macháček);
- pripravenosť občanov SR na demokraciu (R. Roško);